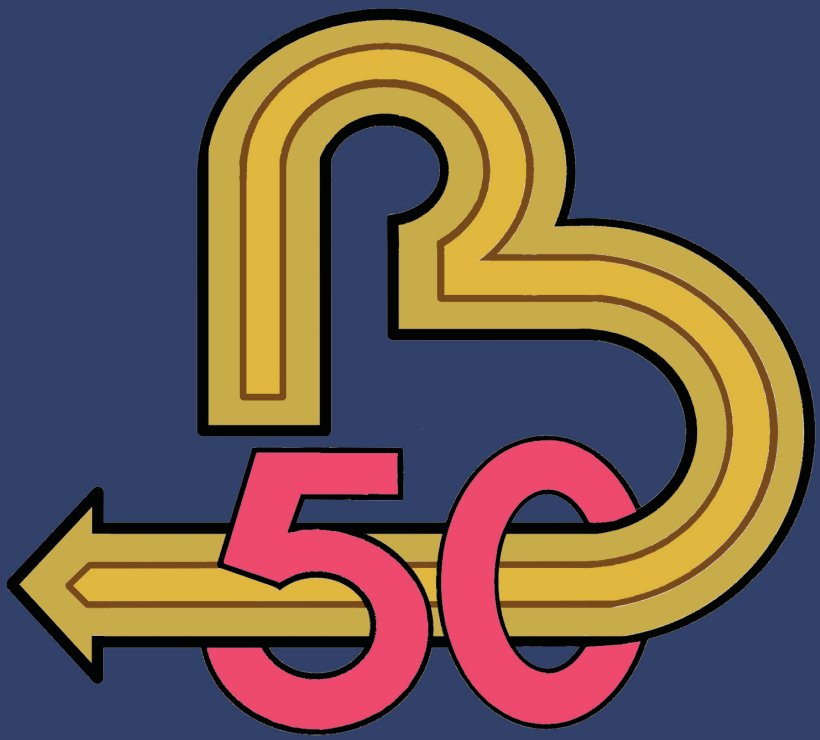
Maria Ollila
Santeri Kottari, Paavo Parviainen, Tuomas Aho & Aapo Nyman

50-vuotias Blanko r.y.

Oulun yliopiston tietojenkäsittelytieteen opiskelijoiden killan historiikki 1973-2023

50-vuotias Blanko r.y.

Oulun yliopiston tietojenkäsittelytieteen
opiskelijoiden killan historiikki 1973-2023

Maria Ollila

Santeri Kottari, Paavo Parviainen, Tuomas Aho & Aapo Nyman

Nimikkeen automaattinen analysointi tietojen, erityisesti mallien, trendien ja korrelaatioiden, saamiseksi tekijänoikeuslain 13b § ("tekstin- ja tiedonlouhinta") mukaisesti on kielletty.

© 2026 Maria Ollila & Blanko ry

Kannen suunnittelu: Santeri Kottari & Maria Ollila
Muut tekijät: Santeri Kottari, Paavo Parviainen, Aapo Nyman, Tuomas Aho

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki, bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273, 22763 Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-89-4762-2

Sisällysluettelo

Esipuhe 9

Luku 0 - Kaiken alku ja Blankokerho 1970–1973 13

Luku 1 - Kilta nimeltä Blanko 1973–1979 19

(Ulkomaan) excursiot 33

Luku 2 - Lupaava nuori kilta 1980–1989 39

Yhteistoiminnan lyhyt historiikki 52

Luku 3 - Liian lähellä aurinkoa 1990–1999 63

Verosotkut 84

Luku 4 - Uuteen nousuun 2000–2009 89

Kroketti 94

Spörde 95

Luku 5 - Remppa vai muutto 2010–2019 127

Blankon julkaisutoiminta 146

Luku 6 - Kohti ääretöntä ja sen yli 2020–2023 181

Korona 186

Blankon mielenosoitukset 198

Lähteet 207

Esipuhe

Kun esitin tammikuussa 2020 vienon toiveen Blankon mahdollisesta 50-vuotishistoriikista aktivistiviikonlopulla, en arvannut, että olisin itse sitä tekemässä ja vääntämässä valmiiksi. Tuolloin Blankon 50-vuotisjuhlat olivat vielä edessä käsin. Tätä kirjoittaessa juhlista on jo kolme vuotta aikaa, mutta vasta nyt itse historiikki on valmis.

Periblankolaiseen tapaan projektiin meni suunniteltua enemmän aikaa. Historiikkitoimikunta perustettiin vuoden 2021 vaalikokouksessa ja varsinainen työ aloitettiin vuonna 2022. Ensimmäisenä kasattiin ja etsittiin tietoja, haastateltiin ihmisiä, kirjoitettiin ja nyt lopussa taitettiin kaikki kasaan. Alussa suunnitelmat olivat suuret, mutta projektin edetessä ne muuttuivat ja hieman pienenivät. Tavoite aikataulussa ei pysytty, mutta viisi vuotta on aivan kohtuullinen aika gradunkin tekoon.

Syitä projektin viivästymiseen oli monia, ja allekirjoittanut ehti tässä välissä kirjoittaa yhden gradun ja kandin. Mutta opiskelijajärjestössä toiminen on aina vapaaehtoista ja lopputuloshan on tärkein, eli Blankon historia on yksissä kansissa.

Projektin aikana toimikunta sai haastatella ja kuulla monenlaista tarinaa vuosien varrelta. Kaikkia ei ehditty haastattelemaan, ja kaikkea tietoa ei todellakaan pystynyt laittamaan yksien kansien sisään. Jääköön jotain myös seuraavien historiikkien tekijöiden selvitettäväksi.

Suurimpana onnistumisena historiikin kannalta voidaan pitää kaikkien vanhojen historiikkien saamista takaisin Blankon haltuun. 50-vuotishistoriikki on nimittäin Blankon neljäs historiikki kaikkien vuosien aikana ja ensimmäinen painettu kirja. Kaksi ensimmäistä olivat pieniä vihkoja ja kolmas cd-levy.

Toivon, että tästä historiikista on iloa kaikille blankolaisille, erityisesti tuleville hallituslaisille. Järjestömuisti on lyhyt, mutta ehkä kirjallinen versio auttaa tekemään toisenlaisia päätöksiä tai kokeilemaan jotain vanhaa uudestaan muutaman vuoden jälkeen.

Lopuksi tahdon kiittää koko historiikkitoimikuntaa, oikolukijoita, kaikkia haastateltuja ja kaikkia blankolaisia. Ilman jäseniä ei olisi Blankoa, eikä tätä historiikkia. Blanko on ollut minulle rakas järjestö maisterifuksivuodesta lähtien ja tämän historiikin tekeminen on ollut suuri kunnia. Olen saanut oppia paljon, ja näiden sanojen myötä päästän viimein irti Blankon aktiivin asemasta ja eläköidyn vanhusten joukkoon.

Kiitos Santeri, Tuomas, Paavo, Aapo, Aapomikko ja Juhani historiikkitoimikuntaystävyydestä.

Kiitos Sanna ja Jenna oikolukemisesta!

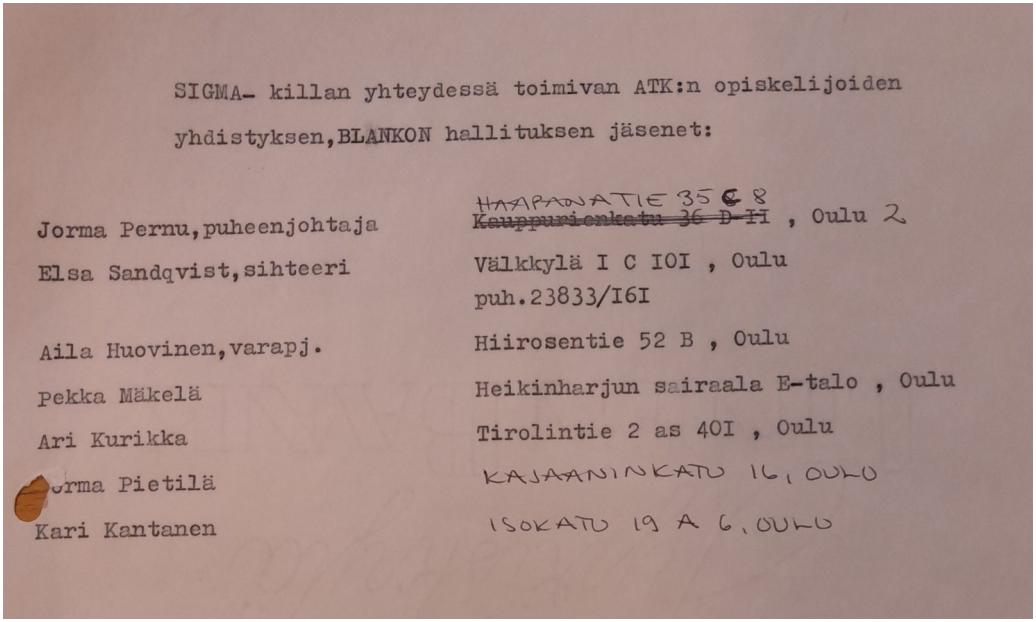
Oulussa 8.11.2026

Maria Ollila
Historiikin kirjoittaja

Kirjoittaja historiikin alkuperäisenä julkaisupäivänä

Luku 0 - Kaiken alku ja Blankokerho 1970–1973

SIGMA- killan yhteydessä toimivan ATK:n opiskelijoiden yhdistyksen,BLANKON hallituksen jäsenet:

Jorma Pernu,puheenjohtaja	~~Kauppurienkatu 36 D 11~~ HAAPANATIE 35 C 8 , Oulu 2
Elsa Sandqvist,sihteeri	Välkkylä I C 101 , Oulu puh.23833/161
Aila Huovinen,varapj.	Hiirosentie 52 B , Oulu
Pekka Mäkelä	Heikinharjun sairaala E-talo , Oulu
Ari Kurikka	Tirolintie 2 as 401 , Oulu
Jorma Pietilä	KAJAANINKATU 16, OULU
Kari Kantanen	ISOKATU 19 A 6, OULU

Alussa oli yliopisto, tietokone ja opiskelija.

Jo ennen varsinaisia tietokoneita Suomessa oli käytössä reikäkorttikoneet, joita nimensä mukaisesti operoitiin mekaanisilla rei'itetyillä korteilla. Näitä reikäkorttikoneita käytettiin aina 1950-luvulle saakka erityisesti pankeissa ja valtion virastoissa, kunnes varsinaiset transistoriperustaiset digitaaliset tietokoneet syrjäyttivät ne. Ennen tietokone-nimityksen vakiintumista kutsuttiinpa näitä laitteita sellaisilla nimilläkin kuin "sähköaivot" tai "elektroninen laskukone".

Oulun yliopiston tietokonekeskus ja tietojenkäsittelyopin laitos

Ensimmäiset tietokoneet tulivat Suomeen 1960-luvun alussa ja Turun yliopisto oli ensimmäinen akateeminen tietokoneen käyttäjä. Seuraavina akateemiset tietokoneet tulivat Helsingin ja Tampereen yliopistoon sekä Teknilliseen korkeakouluun.

Vuonna 1965 Oulun yliopistoon tuli Elliot 803 B -tietokone, jonka tulon myötä perustettiin Oulun yliopiston tietokonekeskus. Sen pääasiallisina tehtävänä oli tarjota laskentapalveluita yliopiston laitokselle ja ulkopuolisille tahoille. Lisäksi tietokonekeskus järjesti ohjelmointikursseja opiskelijoille ja tutkijoille, pääasiallisena kielenä ollessa ALGOL.

Vuonna 1967 Valtion tietokonekeskus perusti Oulun aluekeskuksen, joka sijaitsi Kauppurienkatu 9:ssä, samassa osoitteessa Oulun yliopiston tietokonekeskuksen kanssa. Keskusten välillä alkoi yhteistyö, jossa tietokonekeskus sai koneaikaa aluekeskuksen IBM S/360 -koneelle. Tämän myötä opetus laajeni uusilla kursseilla, kuten ATK- ja tietojenkäsittelyopin peruskursseilla, sekä FORTRAN-kurssilla. Näiden kurssien harjoitustyöt tehtiin IBM S/360 -koneella.

ATK-ala kasvoi Suomessa nopeaa vauhtia, ja olikin vain luonnollista, että sitä alettiin opettamaan akateemisesti yliopistoissa ja korkeakouluissa. Tätä uutta opin suuntausta alettiin kutsumaan 'tietojenkäsittelyopiksi', ja myöhemmin 1990-luvulta lopulta 'tietojenkäsittelytieteeksi'.

Ensimmäiset tietojenkäsittelyopin opinnot perustettiin Tampereen yliopistossa 1965, jonka jälkeen tulivat Helsingin ja Jyväskylän yliopistot.

Oulun yliopistossa taas uusien kurssien, sekä kasvaneen tietojenkäsittelyalan koulutustarpeen myötä tietokonekeskus muuttui tietojenkäsittelyopin laitokseksi (TOL) 20.1.1969. Tämä muutos aloitettiin jo vuonna 1968, ja vuoden lopussa myös perustettiin tietojenkäsittelyopin professorinvirka. Virkaa oli mietitty jo vuonna 1966, kun tietokonekeskuksen johtokunta oli pyytänyt filosofian tiedekunnalta sekä tekniseltä tiedekunnalta kannanottoa viran suhteen. Kumpikaan tiedekunta ei

vastustanut virkaa, ja vuonna 1967 esitettiin, että tietojenkäsittelyopin professorin virka perustettaisiin vuoden 1968 menoarvion yhteydessä.

Ensimmäinen virkaatekevä tietojenkäsittelyopin professori oli TL Pekka Malinen, jota seurasivat TL Björn Cronhjort, Seppo Sarna ja lopuksi FL Pentti Kerola. Kaikki neljä olivat viran väliaikaisia haltijoita, kunnes Kerola nimitettiin professoriksi 1.6.1973. Vuosien 1969–1973 välisenä aikana TOL keskittyi opetuksen käynnistämiseen, sekä yliopiston ATK-tarpeiden täyttämiseen. Tietokonekeskus oli muuttunut TOL:n alaiseksi laskentakeskukseksi, ja sillä oli edelleen samat tehtävät kuin tietokonekeskuksen aikana. Vuoden 1971 aikana TOL muutti osoitteeseen Kauppurienkatu 33.

Laskentakeskus oli sekä siunaus, että murhe TOL:lle. Sen takia laitos oli oma erillinen yksikkönsä eikä kuulunut mihinkään tiedekuntaan. Laskentakeskuksella oli kuitenkin paljon tehtävää, kun se järjesti yliopiston ATK-palveluita. Näiden tehtävien hoitamiseen tarvittiin laitoksen opetus- ja tutkimushenkilökuntaa, sekä myös opiskelijoita. Laskentakeskuksen henkilökunta auttoi tarvittaessa myös opetuksessa. Tätä jatkui vielä vuoteen 1972, jolloin henkilökuntaa oli riittävästi, ettei laskentakeskuksen työntekijöiden tarvinnut auttaa opetuksessa, mutta TOL:n opetushenkilökunta joutui silti auttamaan laskentakeskuksen tehtävien kanssa.

Erillisenä laitoksena TOL:lla ei ollut omaa opiskelijavalintaa, eikä alussa tarjottu kuin approbatur-opetusta eli perusopintoja, jotka koostuivat ohjelmoinnista ja tietokoneiden käyttötaidoista, sillä kaikkien muiden tiedekuntien ATK-tarpeisiin piti vastata. Opetus laajeni cum laude -tasoiseksi, eli aineopintoihin vuonna 1970, kun ilmeni tarve lisäopinnoille, etteivät opiskelijoiden opinnot katkenneet vain approbaturiin. Laudatur-opetus, eli syventävät opinnot, alkoi vuonna 1971. Ensimmäiset approbatur-kokonaisuudet valmistuivat jo vuonna 1969 ja laudatur-kokonaisuudet ja ensimmäiset maisterit vuonna 1973 kuten nykyäänkin. Pääasiallisesti opiskelijat olivat teknillisestä tiedekunnasta sekä luonnontieteellisestä tiedekunnasta. Ja koska laitoksella ei ollut omaa opiskelijavalintaa ennen vuotta 1980, niin pääaineopiskelijat tulivat luonnontieteellisestä tiedekunnasta. Opetus ja sen hallinnointi koordinoitiin luonnontieteellisen tiedekunnan kautta. Ensimmäiset pääaineopiskelijat aloittivat vuonna 1972, ja heitä oli 10 kappaletta.

Blanko-kerho

Ensimmäiset tietojenkäsittelyopin opiskelijat olivat pääsääntöisesti luonnontieteiden opiskelijoita - erityisesti matematiikan ja fysiikan. Alkuvaiheen tietojenkäsittelyopin luennoilla, eli vuoden 1968 syksyllä luennoilla kävi satoja ihmisiä, joista lopulta aktiivisten opiskelijoiden määrä kutistui pariinkymmeneen.

Hallitus 1970	
Jorma Pernu	Puheenjohtaja
Aila Huovinen	Varapuheenjohtaja
Ari Kurikka	Sihteeri
Kari Kantanen	TOL-yhdysmies
Jorma Pietilä	Appron yhdysmies
Pekka Mäkelä	Cumun yhdysmies
Juha Mäki	Sigman edustaja

Tämän suosion perusteella olikin siis varsin luonnollista, että tietojenkäsittelyopin opiskelijat muodostivat oman kerhonsa Sigma ry:n alle, joka oli ja on Oulun yliopiston fysiikan ja matematiikan opiskelijoiden kilta. Kerhosta päätettiin Sigman hallituksen kokouksessa ja nimeksi tuli Blanko-kerho. Nimi Blanko tuli Sigman hallituksessa siihen aikaan olleen Lauri Lanton mukaan siitä että tietojenkäsittelyoppi oli uusi ala, ja kiltojen nimet oli perinteisesti otettu alan sanastosta. Blankohan tarkoittaa tyhjää merkkiä, eikä tietojenkäsittelyllä ollut vielä mitään omaa järjestöä tai ryhmää.

Hallitus 1971	
Jorma Pernu	Puheenjohtaja
Aila Huovinen	Varapuheenjohtaja
Elsa Sandqvist	Sihteeri
Kari Kantanen	TOL-yhdysmies
Jorma Pietilä	Appron yhdysmies
Pekka Mäkelä	Cumun yhdysmies
Ari Kurikka	Sigman edustaja

Blanko-kerho perustettiin virallisesti vuonna 1970 ja sen ensimmäisenä puheenjohtajana toimi Jorma Pernu. Kerho oli itsenäinen jaos Sigman sisällä ja muistutti tällöin jo toiminnaltaan varsinaista opiskelijakiltaa. Sillä oli myös oma hallituksensa, johon puheenjohtajan lisäksi kuuluivat sihteeri, varapuheenjohtaja, Sigman edustaja sekä appron, cum lauden ja TOL:n yhdyshenkilöt. Ensimmäinen appron yhdyshenkilö oli Jorma Pietilä, ja hänestä tuli Blankon yhdistyksen ensimmäinen puheenjohtaja vuonna 1973.

Blanko-kerhon hallituskokoonpano säilyi jotakuinkin muuttumattomana vuosien 1970 - 1972 ajan. Useissa lähteissä puhutaan jo ennen vuotta 1973 yhdistyksestä, kuten esimerkiksi laitoksen tiedotteissa. Kerhon oma toiminta oli pientä.

Blanko-kerho oli aktiivisena osallisena laitoksen toiminnassa alusta lähtien, mistä kertovat ensimmäisen hallituksen pestit appron yhdysmies ja cum laude -yhdysmies kuin myös TOL:n yhdysmies. Laudatur-yhdysmiestä ei vielä tuolloin ollut, koska laudatur-opinnot alkoivat vasta seuraavana vuonna Blanko-kerhon perustamisesta.

ISBN: 9789528947622